PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SVOBODNEGA TRŽAŠKEGA OZEMLJA

Leto IV - Cena 10 lir - 5 jugolir - 2.50 din | TRST četrtek, 1. julija 1948 | Spedizione in abbon. postale Poštnina plačana v gotovini | Štev. 937

OBVESCAMO CITATELJE, DA SE JE NASE UREDNISTVO PRESELILO V POSLOPJE TISKARNE TRZASKEGA TISKARSKEGA ZAVODA V UL. MONTECCHI ST. 6 - TEL. 93-808.

UPRAVA OSTANE SE NADALJE NA GOLDONIJEVEM TRGU ST. 1/I - TEL. 93-807.

Last uredništva „LJUDSKE PRAVICE“

Last uredništva „LJUDSKE PRAVICE“

Bratska pomoč Sovjetske zveze narodom Jugoslavije

Resolucija Informacijskega urada komunističnih partij o stanju v Komunistični partiji Jugoslavije

Objavili smo že izvleček resolucije Informacijskega urada komunističnih partij o položaju v komunistični partiji Jugoslavije, ki je bil napravljen po izvlečku agencije «France Presse».

Informacijski urad je na sestanku ob udeležbi predstavnikov bolgarske delavske stranke (komunistov), romunske delavske stranke, madžarske stranke delavcev, poljske delavske stranke, komunistične partije (boljševikov) Sovjetske zveze, francoske komunistične partije, komunistične partije Češkoslovaške in italijanske komunistične partije po preučitvi vprašanja položaja v komunistični partiji Jugoslavije in ugotovitvi, da so predstavniki komunistične partije Jugoslavije odklonili svoj prihod na sestanek Informacijskega urada, soglasno odobril sledeče sklepe:

1. Informacijski urad poudarja, da vodstvo komunistične partije Jugoslavije sledi v glavnih vprašanjih zunanje in notranje politike sedanje čase napačno linijo, ki predstavlja opustitev marksistično—leninistične doktrine. Zaradi tega odobrava Informacijski urad akcijo centralnega komiteja komunistične partije (boljševikov) Sovjetske zveze, ki je prevzela iniciativo za razjasnitev zgrešene politike centralnega komiteja komunistične partije Jugoslavije in predvsem rešeno politiko tovarišev Tita, Kardelja, Djilasa in Rankoviča.

Zunanja politika

2. Informacijski urad ugotavlja, da vodstvo komunistične partije Jugoslavije zasleduje glede Sovjetske zveze in komunistične partije (boljševikov) Sovjetske zveze politiko, ki ni prijateljska. V Jugoslaviji se je dovolilo, da se razvila nevredna politika obrekovanja sovjetskih vojaških strokovnjakov in diskreditiranja sovjetske vojske. Civilne sovjetske strokovnjake je bil v Jugoslaviji ustvarjen poseben režim, na podlagi katerega so bili postavljeni pod nadzorstvo policijskih organov jugoslovanske države in so bili zasledovani po agentih te policije. Pod podobno nadzorstvo in zasledovanje s strani policije jugoslovanske države je bil postavljen predstavnik pri Informacijskem uradu komunistične partije (boljševikov) Sovjetske zveze tov. Judin in več uradnih predstavnikov Sovjetske zveze v Jugoslaviji.

Vsa ta dejstva kakor tudi druga gričajo, da so voditelji komunistične partije Jugoslavije izvzeli stališče nevredno komunistov, po sili katerega so pripeli do tega, da so identificirali zunanjo politiko Sovjetske zveze z zunanjo politiko imperialističnih sil in se obnašajo proti Sovjetski zvezi na isti način, kakor se obnašajo proti meščanskim državam. In prav zaradi posledica tega protisovjetskega stališča se je razširila v centralnem komiteju komunistične partije Jugoslavije propaganda obrekovanja «degeneracije» komunistične partije (boljševikov) Sovjetske zveze, «degeneracije» Sovjetske zveze itd., propaganda vzeta na posodo iz arzenala protirevolucionarnega trockizma.

Informacijski urad obsoja to protisovjetsko orientacijo voditeljev komunistične partije Jugoslavije, ki ni združljiva z marksizmom—leninizmom in pristoja samo nacionalistom.

Notranja politika

3. V svoji politiki v notranjosti države zapuščajo voditelji komunistične partije Jugoslavije pozicije delavskega razreda in prekinjajo z marksistično teorijo o razredih in o razredni borbi. Zanikajo dejstvo porasta kapitalističnih elementov v svoji državi in poostritve razredne borbe na jugoslovanskem podeželju, ki iz tega dejstva izhaja. To zanikanje ima svoj izvor v oportunističnem stališču(po katerem se v razdobju prehoda iz kapitalizma v socializem razredna borba ne poostruje kot uči marksizem-leninizem, marveč se slabi, ker so zatrjevali oportunisti tipa Bukharin, ki so pridigali teorijo mirnega prehoda iz kapitalizma v socializem.

Jugoslovanski voditelji sledijo na podeželju zgrešeni politiki in zanikajo razredne diferenciacije na tem podeželju ter smatrajo individualne kmete kot enotično skupnost kljub marksistično-leninistični teoriji o razredih in razredni borbi, kljub znani Leninovi tezi, po kateri malo kmetijsko posestvo poraja konstantno, vsak dan, vsako uro, spontano in množično, kapitalizem in buržuazijo. Politični položaj jugoslovanskega podeželja ne nudi nobenega razloga, da bi bili s seboj zadovoljni in mirni. V položaju, v katerem v Jugoslaviji prevladuje individualna kmečka posest, ni nacionalizacije zemlje; obstaja privatna lastnina ter kupovanje in prodaja zemlje, znatne površine zemljiač so koncentrirane v rokah bogatih kmetov (kulakov), uporablja se dninarsko delo, itd., — v tem položaju se ne more vzgojiti partija v duhu oslabitve razredne borbe in pomiritve nasprotujočih si razredov, ne da bi se na ta način razorožila partija sama pred težavami graditve socializma.

Voditelji komunistične partije Jugoslavije drsijo od marksistično-leninistične poti po poti populistične stranke bogatih kmetov (kulakov) glede vprašanja o vodilni funkciji delavskega razreda. Oni zatrjujejo dejansko, da so kmetje «najsolidnejši temelj jugoslovanske države». Lenin uči, da «mora biti proletariat kot edini revolucionarni razred vse do kraja v moderni družbi voditelj, hegemon v borbi vsega ljudstva za popolno demokratično preobrazbo, v borbi vseh delavcev in vseh izkoriščanih proti zatiralcem in izkoriščevalcem».

Jugoslovanski voditelji kršijo to tezo marksizma in leninizma.

Glede siromašnih in srednjih kmetov morejo biti ali pa so že zavezniki delavskega razreda toda v tej zvezi ostane vodstvo slednjemu.

Omenjeno stališče jugoslovanskih voditeljev krši to tezo marksizma-leninizma.

Partija in Ljudska fronta

4. Informacijski urad smatra, naj vodstvo komunistične partije Jugoslavije izvede revizijo marksistično-leninistične doktrine partije. Po teoriji marksizma-leninizma je partija v državi vodilna sila in osnovni orientator, ki ima svoj lastni program in se ne porazgubi v množici brez stranke. Partija je najvišja oblika organizacije in najvažnejše orožje delavskega razreda. V Jugoslaviji pa ne smatrajo vodilno silo v državi partije, temveč ljudsko fronto. Jugoslovanski voditelji pa zmanjšujejo funkcijo komunistične partije, razpršujejo dejansko partijo v ljudski fronti brez partije, ki vključuje v sebi elemente najrazličnejših razredov (delavcev, kmetov, delavcev z individualnim obratom, bogatih kmetov, trgovcev, malih podjetnikov, meščanskih intelektualcev itd.) in tudi politične skupine različne narave vključno celo nekatere meščanske stranke. Jugoslovanski voditelji vztrajajo na tem, da nočejo priznati napak svoje orientacije, po kateri komunistična partija Jugoslavije ne bi smela imeti svojega posebnega programa, temveč bi se morala zadovoljiti s programom ljudske fronte.

Dejstvo, da se v Jugoslaviji na politični areni predstavlja samo ljudska fronta, medtem ko partija in njene organizacije ne delujejo odkrito in v svojem lastnem imenu pred ljudstvom, ne zmanjšuje samo funkcije partije v političnem življenju države, temveč spodkopava temelje partije kot neodvisne politične sile, ki je poklicana vedno bolj pridobivati zaupanje ljudstva, pridobivati pod svoj vpliv vedno širše množice [illegible] z odkritim političnim [illegible], z odkrito propagando svojih pozicij in svojega programa. Voditelji komunistične partije Jugoslavije ponavljajo napake ruskih menjševikov glede razpršitve marksistične partije v organizacijo množic brez stranke. Vse to potrjuje, da v Jugoslaviji obstajajo tendence za likvidacijo komunistične partije.

Informacijski urad smatra, da ta politika centralnega komiteja komunistične partije Jugoslavije ogroža obstoj komunistične partije in v zadnji analizi skriva v sebi nevarnost degeneracije ljudske republike Jugoslavije.

Notranji položaj partije

5. Informacijski urad smatra, da je birokratični režim, ki so ga jugoslovanski voditelji vzpostavili v notranjosti partije, poguben za življenje in za razvoj komunistične partije Jugoslavije. V partiji ni notranje demokracije, ni volivnosti za položaje, ni niti kritike niti avtokritike. Centralni komitet komunistične partije Jugoslavije je kljub neutemeljenim zatrjevanjem tovarišev Tita in Kardelja sestavljen po večini ne iz izvoljenih članov, temveč kooptiranih. Komunistična partija je dejansko v pollegalnem položaju. Partijske skupščine se ne sestajajo, ali pa se sestajajo tajno, kar ne more drugače nego izpodkopavati vpliv partije med množicami. Ta oblika organizacije komunistične partije Jugoslavije se ne more definirati drugače kot sektaška in birokratična. Ona vodi k likvidaciji partije kot aktivnega in neodvisnega organizma, razvija v partiji vojaške metode vodstva, podobne tistim, ki jih je svoje čase gojil Trocki.

Absolutno nedopustno je, da se v komunistični partiji Jugoslavije teptajo najosnovnejše pravice članov partije, da ima najmanjša kritika napačnega notranjega položaja partije za posledico stroge represalije.

Informacijski urad smatra kot sr[illegible] dejanja, kot so izključitev iz partije in aretacija, tov. Žujovića in Hebranga, članov centralnega komiteja komunistične partije Jugoslavije, ker sta se drznila kritizirati protisovjetsko orientacijo voditeljev komunistične partije Jugoslavije, ter se izrazila v prid prijateljstvu med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo.

Informacijski urad smatra, da je nedopusten v komunistični partiji tak sramoten režim čistega turškega despotizma in terorizma. Interesi samega obstoja in razvoja komunistične partije Jugoslavije zahtevajo, da se napravi konec takšnemu režimu.

Taktika graditve socializma

6. Informacijski urad smatra, da je kritika napak centralnega komiteja komunistične partije Jugoslavije, ki jo je napravil centralni komite komunistične partije (boljševikov) Sovjetske zveze in centralni komiteji ostalih komunističnih partij, bratska pomoč jugoslovanski komunistični partiji in da ustvarja za vodstvo te partije vse pogoje, ki so potrebni za hitrejšo popravo storjenih napak. Toda namesto da bi pošteno sprejeli to kritiko in prišli na pot boljševiškega popravljanja storjenih napak, so voditelji komunistične partije Jugoslavije, prevzeli od nebrzdane ambicije, arogance in domišljavosti sprejeli kritiko z razburjenjem in na sovražen način, postavili so se na protipartijsko pot in zanikali pri tem popolnoma svoje napake, kršili so doktrino marksizma-leninizma glede zadržanja politične partije do njenih napak in na ta način povečali svoje napake proti partiji.

Ko so se znašli brez argumentov pred kritiko centralnega komiteja komunistične partije boljševikov Sovjetske zveze in centralnih komitejev drugih bratskih partij, so se postavili jugoslovanski voditelji na pot prevare svoje partije in svojega ljudstva, prikrivajoč komunistični partiji Jugoslavije kritiko napačne politike njenega centralnega komiteja, poleg tega prikrivajoč partiji in ljudstvu resnične vzroke represivnih mer proti tovarišema Žujoviču in Hebrangu.

V tej zadnji dobi so jugoslovanski voditelji že potem, ko so bile njihove napake že kritizirane po centralnem komiteju komunistične partije boljševikov Sovjetske zveze in bratskih partijah, poskušali z dekretom odobriti vrsto novih levičarskih zakonodajnih mer. Pohiteli so z objavo novega zakona o nacionalizaciji male industrije in male trgovine. Aplikacija tega zakona pa ni bila na noben način pripravljena in ta naglica ne more drugače nego ovirati preskrbo jugoslovanskega ljudstva. Z isto naglico so objavili nov zakon glede davka na žito za kmete, in tudi ta zakon, pred katerim tudi ni bilo primerne priprave, ni mogel nič drugega kot kompromitirati dobavo kruha prebivalstvu mest. Končno so jugoslovanski voditelji v najnovejšem času proglasili na povsem nepričakovan in hrupen način svojo ljubezen in vdanost Sovjetski zvezi, medtem ko je dobro znano, da so v praksi sledili do sedaj politiki, ki ni bila prijateljska do Sovjetske zveze.

Toda to ni vse. V zadnjem času napovedujejo voditelji komunistične partije Jugoslavije z veliko domišljavostjo politiko likvidacije kapitalističnih elementov v Jugoslaviji.

V pismu od 13. aprila centralnemu komiteju komunistične partije boljševikov Sovjetske zveze pišeta tovariša Tito in Kardelj, da je «plenarni sestanek centralnega komiteja odobril mere, ki jih je predlagal politični urad za likvidacijo ostankov kapitalizma v državi».

V skladu s to orientacijo je Kardelj v svojem govoru 25. aprila v skupščini FLRJ izjavil: «V naši državi so vsem ostankom izkoriščanja človeka po človeku dnevi šteti».

Ta orientacija voditeljev komunistične partije Jugoslavije glede likvidacije kapitalističnih elementov v današnjih pogojih države in torej glede likvidacije bogatih kmetov (kulakov) kot razreda, ne more biti kvalificirana kot nemarksistična avantura. Dejansko je nemogoče izvršiti to nalogo vse do tedaj, dokler prevladuje v državi individualna kmečka posest, ki nujno poraja kapitalizem; dokler niso pripravljeni pogoji za množično kolektivizacijo kmetijstva in dokler se večina kmetov-delavcev ni prepričala o prednosti metode kolektivnega vodenja kmetijstva. Izkustvo komunistične partije boljševikov Sovjetske zveze priča, da je samo na temelju množične koletivizacije kmetijstva mogoče likvidirati zadnji in najštevilnejši izkoriščevalski razred, t. j. razred bogatih kmetov (kulakov); da je likvidacija bogatih kmetov kot razreda sestavni in organični del kolektivizacije kmetijstva.

Za uspešno likvidacijo bogatih kmetov kot razreda in torej za likvidacijo kapitalističnih elementov podeželja je potrebno s strani partije predhodno dolgo pripravljalno delo v svrho omejitve kapitalističnih elementov podeželja, utrditve zavezništva delavskega razreda s kmeti pod vodstvom delavskega razreda, v svrho razvoja socialistične industrije, sposobne organizirati proizvodnjo strojev, ki so potrebni za kolektivno vodstvo kmetijstva. Na tem področju pa naglica lahko povzroči samo nepopravljivo škodo.

Samo na osnovi teh skrbno pripravljenih in na dosleden način izvedenih ukrepov je mogoč prehod od omejitve kapitalističnih elementov podeželja k njihovi likvidaciji.

Kakršen koli poskus jugoslovanskih voditeljev, da bi izvršili to nalogo z naglico in z dekreti birokratičnega tipa, ne pomeni nič drugega kot avanturo z gotovim neuspehom ali pa demagoško bahaštvo brez vsake vsebine.

Informacijski urad smatra, da hočejo jugoslovanski voditelji s tako napačno in demagoško taktiko dokazati, da so ne samo na terenu razredne borbe, temveč da gredo še dalje od tistih zahtev, ki bi se mogle postaviti jugoslovanski komunistični partiji glede omejitve kapitalističnih elementov, brez izgube iz vida realnih možnosti.

Informacijski urad smatra, da te izjave in ti ekstremistični dekreti jugoslovanskega vodstva, ki so v sedanjem trenutku demagoški in neuresničljivi, lahko samo kompromitirajo zastavo socialistične graditve v Jugoslaviji.

Zato smatra Informacijski urad podobno taktiko avanture kot nevreden manever in kot nedopustno politično igro.

Kakor se vidi, težijo omenjene mere ter ekstremistične in demagoške izjave jugoslovanskih voditeljev za tem, da maskirajo svojo odklonitev, da priznajo svoje napake in jih pošteno popravijo.

Odnosi z Informacijskim uradom

7. Upoštevajoč položaj, ki je nastal v komunistični partiji Jugoslavije, in v želji, da bi voditeljem te partije pokazali izhod iz tega položaja, so centralni komitet komunistične partije boljševikov Sovjetske zveze in centralni komiteji drugih bratskih partij predlagali preučitev vprašanja obstoječega položaja v komunistični partiji Jugoslavije na sestanku Informacijskega urada na osnovi istih normalnih načel partije, po katerih so bili na prvem sestanku Informacijskega urada preučili delovanje drugih komunističnih partij. Toda jugoslovanski voditelji so ponovne predloge bratskih komunističnih partij, da bi v Informacijskem uradu preučili obstoječi položaj v komunistični partiji Jugoslavije, odklonili. V poskusu, da bi se izognili pravični kritiki bratskih partij Informacijskega urada, so si jugoslovanski voditelji izmislili, da se ne bi znašli «v položaju enakosti». Potrebno je povedati, da v tej trditvi ni nič resničnega. Vsem je znano, da so ob organiziranju Informacijskega urada komunistične partije sprejele izhodno tezo, ki je ni mogoče diskutirati, po kateri je vsaka partija dolžna poročati Informacijskemu uradu tako kot ima vsaka partija pravico kritizirati druge partije. Na prvem sestanku devetih komunističnih partij se je komunistična partija Jugoslavije obilno poslužila te svoje pravice. Odklonitev Jugoslovanov, da bi poročali Informacijskemu uradu o svojem delovanju in poslušati kritične opazke drugih komunističnih partij, pomeni dejansko kršitev načela enakosti komunističnih partij in je enakovredna z zahtevo, da se ustvari v Informacijskem uradu privilegiran položaj za komunistično partijo Jugoslavije.

Odnosi do enotne socialistične fronte

8. Upoštevajoč vse gornje se Informacijski urad strinja s sodbo o položaju, ki obstaja v komunistični partiji Jugoslavije, s kritiko napak centralnega komiteja te partije in s politično analizo teh napak, ki so bile obrazložene v pismih centralnega komiteja komunistične partije boljševikov Sovjetske zveze centralnemu komiteju komunistične partije Jugoslavije v mesecih marcu, aprilu, maju 1948.

Informacijski urad je soglasen v zaključku, da so se voditelji komunistične partije Jugoslavije s svojimi protisovjetskimi in protipartijskimi stališči nezdružljivimi z marksizmom-leninizmom, z vsem svojim obnašanjem in z odklonitvijo udeležbe na sestanku Informacijskega urada, postavili proti komunističnim partijam, ki sestavljajo Informacijski urad, postavili so se na pot odstopitve od enotne socialistične fronte proti imperializmu, na pot izdajstva stvari mednarodne solidarnosti delavcev in na pot prehoda na pozicije nacionalizma.

Informacijski urad obsoja to politiko, ki je nasprotna partiji in obsoja postopanje Centralnega komiteja komunistične partije Jugoslavije.

Informacijski urad priznava, da zaradi vsega tega postavlja centralni komitet komunistične partije Jugoslavije samega sebe in komunistično partijo Jugoslavije izven družine bratskih komunističnih partij, izven enotne fronte komunistov in torej izven vrst informacijskega urada.

Častna naloga

Informacijski urad smatra, da izhajajo vse te napake vodstva komunistične partije Jugoslavije iz neoporečnega dejstva, da so v vodstvu te stranke v zadnjih petih — šestih mesecih prišli v odkrito premoč elementi nacionalizma, ki so prikrito obstajali tudi prej; izhajajo iz dejstva, da je vodstvo komunistične partije Jugoslavije razbilo tradicije mednarodnosti te partije in je krenilo na pot nacionalizma.

Jugoslovanski voditelji mislijo ob velikem precenjevanju notranjih narodnih sil in možnosti Jugoslavije, da bodo ohranili neodvisnost Jugoslavije in lahko zgradili socializem brez pomoči komunističnih partij drugih držav nove demokracije, brez opore Sovjetske zveze. Oni mislijo, da nova Jugoslavija lahko odpravi brez podpore teh revolucionarnih sil.

Ob slabem orientiranju v mednarodnem položaju in prestrašeni zaradi groženj in izsiljevanj imperialistov, smatrajo jugoslovanski voditelji, da si bodo z vrsto koncesij imperialističnim državam lahko pridobili naklonjenost teh držav, da se bodo lahko sporazumeli z njimi glede neodvisnosti Jugoslavije in polagoma prisilili jugoslovanske narode, da se orientirajo k tem državam, to je h kapitalizmu. S tem postopanjem se molče postavljajo na buržujsko nacionalistično tezo, na podlagi katere «predstavljajo kapitalistične države za neodvisnost Jugoslavije manjšo nevarnost nego Sovjetska zveza».

Jugoslovanski voditelji verjetno ne razumejo, ali pa morda se delajo, da ne razumejo, da taka nacionalistična orientacija lahko dovede samo do degeneracije Jugoslavije v navadno buržujsko republiko, do izgube neodvisnosti Jugoslavije in do njene pretvoritve v kolonijo imperialističnih držav.

Informacijski urad ne dvomi, da je v komunistični partiji Jugoslavije dovolj zdravih ljudi, ki so zvesti marksizmu-leninizmu, zvesti internacionalističnim tradicijam komunistične partije Jugoslavije, zvesti enotni socialistični fronti.

Te zdrave sile komunistične partije Jugoslavije imajo nalogo prisiliti svoje sedanje voditelje, da odkrito in pošteno priznajo svoje napake ter jih popravijo, prisiliti jih, da prekinejo z nacionalizmom, da se povrnejo k internacionalizmu in utrdijo na vse načine enotno socialistično fronto proti imperializmu, ali pa, če se bodo dosedanji voditelji komunistične partije Jugoslavije pokazali nezmožni to napraviti, imajo te sile dolžnost, da jih zamenjajo in sestavijo novo internacionalistično vodstvo komunistične partije Jugoslavije.

Informacijski urad ne dvomi, da bo komunistična partija Jugoslavije znala izvršiti to častno nalogo.

Komentarji inozemskega tiska

VARŠAVA, 30. — General Grosz, predstavnik vlade v zunanjem ministrstvu je danes odklonil vsako izjavo o morebitnih posledicah zaradi stališča Informacijskega urada do jugoslovanske komunistične partije.

Vladni list «Zicie Varszawy» piše med drugim: «Ne gre tu za podcenjevanje uslug, ki jih je Tito napravil med vojno; potrebno je kritizirati nevarni razvoj tega človeka.»

Glasilo poljske komunistične stranke «Glos ludu» ugotavlja, kako je nenadoma nastopil val simpatije v vsem zapadnem reakcionarnem tisku za jugoslovansko komunistično partijo, ki so jo prej morda najbolj obrekovali. List zatrjuje, da nenadna opora Vatikana Titovemu režimu, ki se je pokazala v vrsti izjav v tisku, kaže bolje nego vsaka druga stvar nasprotno stališče, ki ga je zavzela jugoslovanska komunistična partija. Bodisi, da stranka to hoče ali ne, jo bi rezultat izdajstva skupne antiimperialistične fronte lahko dovedla do tega, da se postavi na stran imperializma z vlogo služabnika ali vazala. Jugoslovanskemu in poljskemu narodu kakor tudi vsem drugim evropskim narodom je jasno, da se imajo osvoboditvi zahvaliti v prvi vrsti sili Sovjetske zveze, zmagoviti Rdeči armadi in krvi sovjetskih vojakov.

List primerja nato Jugoslavijo z Grčijo in se sprašuje, ali ni morda zasluga Sovjetske vojske, če je Jugoslavija, čim so bili okupatorji izgnani, lahko takoj začela z obnovo, in če ni bila neposredno pod grožnjo povratka fašistične diktature? Grčija si ni prav gotovo nič manj želela osvoboditve, nadaljuje list, toda Grčija je danes pod jarmom monarhofašistične diktature in isto bi doletelo Jugoslavijo, če bi jo bila osvobodila anglosaška vojska.

V zvezi s Titovimi trditvami, da bi lahko sam, to je brez pomoči Sovjetske zveze in ljudskih demokracij začel socialistično izgradnjo, piše list: «Edini pravi socializem je oni v Sovjetski zvezi, ker je ta bila dolgo časa izolirana na otoku socializma v morju sovražnih kapitalističnih držav. Sovjetska zveza je imela takrat eno samo izbiro: zgraditi socializem ali kapitulirati. Toda ni kapitulirala, piše list, in sedaj imajo ljudske demokracije lažjo pot pri svojem delu gradnje socializma. Ljudske demokracije imajo sedaj oporo Sovjetske zveze z njeno veliko, bogato in moderno industrijo. Leta žrtev sovjetskih delavcev in kmetov niso potekla zaman. Splošna reakcija na resolucijo Informacijskega urada je v ugotovitvi, da ta resolucija osvetljuje ogromno silo miroljubnih elementov, ki prikazujejo vsemu svetu primer ene od ljudskih demokratičnih držav, ki je krenila s prave poti, in to z namenom, da se odpravijo šibke točke, preden bi te ogrožale varnost skupnosti.

* * *

SOFIJA, 30. — Narodni odbor Otačestvenega fronta izreka popolno solidarnost s sklepi Informacijskega urada glede jugoslovanske komunistične partije.

Odbor Otačestvenega fronta je globoko prepričan, da bosta jugoslovanska komunistična partija in ljudska fronta lahko očistili vodstvo svojih organizacij in tako zopet uveljavili položaj FLRJ v enotni fronti ljudske demokracije in socializma proti imperializmu in proti hujskačem na novo vojno.

Razen tega je bolgarska agencija objavila uradno poročilo, v katerem izjavlja med drugim: Sklep Informacijskega urada glede jugoslovanske KP ne spreminja v ničemer prijateljskih odnosov med bolgarsko in jugoslovansko ljudsko republiko. Računajoč na popolno vzajemnost bo bolgarska vlada nadaljevala pošteno in odkrito sodelovanje z jugoslovansko vlado v skladu s pogodbo o prijateljstvu, sodelovanju in vzajemni pomoči, ki je bila sklenjena med obema državama in ki odgovarja življenjskim interesom obeh držav. Bolgarska vlada se ne bo vmešavala v notranje zadeve Jugoslavije, ker smatra to stališče kot svojo osnovno dolžnost.

* * *

Politični urad francoske komunistične partije je soglasno odobril sklepe Informacijskega urada. Tudi centralni komitet češkoslovaške komunistične partije je odobril poročilo Slanskega o sestanku Informacijskega urada ter sklep o položaju jugoslovanske komunistične partije.

Centralni komite argentinske komunistične partije je objavil izjavo, v kateri odobrava brez pridržkov resolucijo Informacijskega biroja. Izjava argentinske komunistične partije pravi, da obstajajo v jugoslovanski komunistični partiji zadostne sile, ki bodo uravnale odklone in vzpostavile temeljna načela partije.

Solidarnost s Primorskim dnevnikom

Za plačilo, na katero je obsodilo tukajšnje vojaško sodišče našega odgovornega urednika, so danes prispevali:

A. D., zaveden kmet s Kolonkovca 5000 lir; nabrežinski mladinci 2000 lir; Kukanja Franc 1000; Kukanja Albina 2000; Pečar Anton 500; Fornazaro Josipina 1000; Birsa Alojz 1000; Bubnič Alojz 1000; Poropat Anton 1000; A. B. 100; Bastiani 100.

ZDA bodo deblokirale jugoslovansko zlato

WASHINGTON, 30. — Značilno je, da je po antisovjetskem stališču, ki ga je zavzela jugoslovanska komunistična partija, neki pooblaščeni glasnik dopisniku agencije «France Presse» izjavil, da bo vlada ZDA verjetno prihodnji teden deblokirala 55 milijonov dolarjev v zlatu, ki jih ima Jugoslavija v ZDA.

Enotna borba italijanskega delavstva

(Od našega posebnega dopisnika)

RIM, 30. — Kongres italijanske socialistične stranke bo zaključil danes svoje zasedanje. Poslanec Pertini, ki predstavlja strujo sredine, najmočnejšo med vsemi, je imel včeraj ognjevit govor, v katerem je poudaril potrebo, da je treba vztrajati na akcijski enotnosti z italijansko komunistično stranko, ker bo drugače socialistična stranka zlezla na antikomunistično pot in na pot izdajstva enotnosti delavskega razreda.

Neznatna frakcija strankine sredine se je po resoluciji Pertinija odcepila in se priključila skupini Romite. Predvidevajo, da bo kongres glasoval ne o treh resolucijah, to je desnice, sredine in levice, marveč samo o dveh, od katerih predstavlja ena desnico, druga pa združeno levico in sredino.

Prostovoljno delo članov KP v ČSR

PRAGA — Člani češkoslovaške komunistične partije so napravili v zadnjem polletju 8 milijonov prostovoljnih delovnih ur za obnovo republike. Komunistična partija je odločila, da bodo njeni člani napravili letos 30 milijonov delovnih ur ob 30. obletnici republike.

Pod sovjetsko upravo

je vzhodna Nemčija dosegla velike gospodarske uspehe

Propadel je poizkus zapadnih sil, da bi spravile vprašanje Berlina pred OZN

BERLIN, 30. — Angleško-ameriški manever, da bi spravile vprašanje Berlina pred OZN, je očitno propadel. Politični krogi so prepričani, da je berlinski občinski svet prosil dansko in indijsko vlado, naj predložita ureditev berlinskega vprašanja pred Varnostni svet na pobudo vojaških poveljnikov zapadnih con. Doznava se, da je indijska vojaška misija v Berlinu kratko in malo zavrnila vsako intervencijo v tej stvari, medtem ko naj bi bila vlada v Kodanju kljub osebnemu posredovanju gen. Robertsona stavila pogoj, da morajo biti za pokrenitev tega koraka sporazumne vse štiri sile.

Ker Trygve Lie ne odobrava povsem predloga o postavljanju berlinskega vprašanja na dnevni red in zaradi odpora drugih političnih krogov je ameriško zunanje ministrstvo objavilo neko izjavo, ki pravi, da ni potrebno vmešavanje OZN v berlinsko vprašanje. Tako se je zaključil poizkus zapadnih velesil, da bi nekako postavile pred neko sodišče Sovjetsko zvezo.

Združena socialistična stranka je sestavila načrt za dveletko, ki predvideva obnovo vzhodne Nemčije vključno Berlina, in sicer v letu 1949-50. Ta obnova se bo izvršila z gospodarskim sodelovanjem Sovjetske zveze in novih ljudskih demokracij.

V angleški zbornici je Bevin omenil tudi berlinske dogodbe in izjavil, da ne vidijo zapadni zavezniki glede Berlina nobenega drugega izhoda kot ostati na mestu. O izjavi 8 ministrov, ki so se udeležili varšavske konference, je Bevin dejal, da soglaša z njenim stališčem glede štiristranskega nadzorstva Nemčije. Bivši zunanji minister Eden pa je predlagal, naj podvzamejo zapadni zavezniki skupen korak naravnost v Moskvi, da dosežejo glede Berlina sporazum.

Maršal Sokolovski je sporočil gen. Robertsonu, da je preklical nalog glede mejne zapore sovjetske cone, ki je bila izvedena zato, da prepreči tihotapstvo valute iz zapadnih con. Nasprotno pa bo začasno še nadalje trajala zapora za avtomobilski promet na avtostradi Berlin-Helmstadt.

Berlinski sindikati bodo verjetno proglasili splošno stavko delavstva vsega Berlina. Delavstvo zahteva odstop občinskega sveta, katerega obtožuje, da rovari proti sovjetski upravi.

Hvaležnost ljudstva ČSR

bratski Sovjetski zvezi

Govor vladnega predsednika Zapotockega o položaju češkoslovaškega gospodarstva

PRAGA, 30 — Danes je bila v Pragi plenarna seja centralnega sndikalnega sveta, ki mu je predsedoval vladni predsednik in predsednik sindikalnega sveta Antonin Zapotocky. Ta je imel govor, v katerem je razčlenil položaj češkoslovaškega gospodarstva. Objasnil je tudi, da je nekaj napak, ki se jih da popraviti zaradi visoke zavesti vseh delavcev.

V zadnjih dveh mesecih — je dejal Zapotocky — se je poostrila borba za enotnost sindikalnega gibanja in za pobijanje vsakega poskusa brezbrižnosti. Ta borba je sedaj na svojem visku. V zadnjih časih se opaža velik porast števila delavcev, ki so včlanjeni v sindikatih. Češkoslovaški sindikati štejejo sedaj 2 milijona in pol članov. Gospodarsko stanje ČSR se je izboljšalo. Indeks industrijske proizvodnje se je povzel spomladi za 5 odstotkov v primeru s proizvodnjo leta 1937. Zapotocky je poudaril tudi dejstvo, ki govori o nadaljnjem porastu zaposlitve delavcev, ki je že skoraj doseglo zaposlitev iz leta 1937.

Ugotovil je, da se je v ČSR izboljšala tudi prehrana prebivalstva. Kljub temu pa se mora češkoslovaško ljudstvo zahvaliti Sovjetski zvezi, če se je izognilo lakoti in pomanjkanju. Poudaril je tudi važnost in nujnost kritike, ker samo preko nje se bo lahko izboljšal način dela. Izjavil je, da se ne smejo skrivati in opravičevati napake, marveč da je potrebno priznati svoje napake in se naučiti na podlagi njih. Naštel je tudi nekaj primerov teh napak, ki so: slaba organizacija proizvodnje, neracionelno izkoriščanje delovnih ur, pomanjkanje delovne sile na nekaterih odsekih dela, brezbrižnost pri prihajanju na delo, pomanjkanje notranjih surovin in zelo omenjena možnost, da se nabavijo v inozemstvu.

Obrnil se je do vseh delavcev, da povečajo svojo pažnjo pri delu, da nadaljujejo neumorno pri navdušenem in elanom delu.

Ožigosal je tiste elemente, ki so izkoristili svoje funkcije in so se v februarju spuščali v osebna maščevanja z epuracijo nedlžnih in vestnih funkcionarjev in delavcev.

«Dasi so to osamljeni primeri nadutega samodrštva — je zaključil Zapotocky — se je treba boriti proti njim in jih uničiti. Onemogočiti moramo, da se vsidrajo med nami taki ljudje, ki nam bi škodovali. Vsak naj dobi po svoji vrednosti in pridnosti. To mora biti temelj naše politike. Uspeli bomo v naših naporih, če se ne bomo demoralizirali zaradi ovir in ne bomo dobili vrtoglavice zaradi naših uspehov».

Podvigi španskih partizanov

MADRID, 30 — Edinica španskih partizanov je napadla občinsko poslopje v vasi Fuades pokrajine Coruna. Partizani so uničili vse davčne spiske. Falangisti so namreč zahtevali, da plačajo vse davke v 48 urah.

V vasi Padernez pokrajine Coruna so partizani sestavili ljudsko sodišče, ki je obsodilo na smrt vaškega župana, ki je izvajal teror vseh okoliških kmetov. Partizani so ga pred vsem prebivalstvom obesili na javnem trgu vasi.

Dajte nam slovensko trgovsko šolo

Kljub temu da so pretekla že skoraj tri leta po osvoboditvi, se moramo vedno znova boriti tržaški Slovenci za vsako pridobitev, ne le na političnem, marveč tudi na kulturnem polju. Velikokrat kot ahlapci Jerneji» trkamo zaman na vrata naših oblastnikov, da bi sprevideli potrebe našega kulturnega življenja. Vse bolj se zlasti opaža med našo mladino pomanjkanje znanja slovenščine, katero ne more odpraviti niti šola. Saj se drži predpisov in šolskih načrtov, ki ne ustrezajo potrebam tukaj živečih Slovencev.

Zlasti v naših trgovski in obrtnih krogih se opaža pomanjkanje sposobnih pisarniških moči, ki bi obvladale svoj posel in zlasti slovenščino. Zalostno je namreč dejstvo, da si nekatere tržaške slovenske trgovske tvrdke še danes dopisujejo med seboj v italijanščini. Potreba po slovenski trgovski šoli je velika. Solske oblasti pri VU pa še vedno oklevajo in smatrajo, da to vprašanje ni vredno, da bi ga že dokončno rešili, kljub temu da je od strani dijakov precejšnje zanimanje za to šolo. Na ta način bi se namreč lahko vpisali v trgovsko šolo vsi oni dijaki, ki jih vesele praktični poklici in katerim dela mnogo preglavic študij na srednji šoli zaradi pretežkega učnega načrta.

Trgovska šola, katero bi vodili strokovno usposobljeni učitelji, ki se ne ukvarjajo le prehodno z učiteljevanjem ter bi se z vso ljubeznijo posvetili vzgoji novega naraščaja, bi pomenila velik doprinos k napredku in strokovni usposobljenosti slovenskih delovnih moči.

PARTIZANSKA RAZSTAVA

Partizanska razstava narodno osvobodilne in antifašistične borbe je odprta prebivalstvu dnevno od 10 do 12 ter od 16 do 22 v prostorih Delavske športne zveze v ul. Conti 11.

Obiščite jo!

Odgovorne oblasti naj kaznujejo ameriške vojake

Prejeli smo pismo Tržačanov, ki so se udeležili v nedeljo ljudske veselice pri Sv. Ivanu in v katerem zahtevajo, da odgovorne oblasti kaznujejo ameriške vojake, ki so v nedeljo 27. t. m., trgali z zidov pri Sv. Ivanu italijanske in jugoslovanske zastave s peterokrako zvezdo, pod katerimi so se borili slavni partizani za uničenje nacizma in fašizma skupno z ameriškimi vojaki. Ogorčeni Tržačani zahtevajo, da odgovorne oblasti zelo ostro kaznujejo te vojake in da obvestijo o kazni tudi vse prebivalstvo.

Bratstvo - pogoj za mir

V torek popolne je imela v avorani pomorske postaje g. Elza Conci, predstavnica krščanske demokracije, konferenco, ki je bila prav dobra prilika za vse tiste žene in može, katerim strašno manjkajo šovinistične manifestacije in so se lahko zopet po mili volji razkričali s klici «Italia», «Italia».

Ko je govornica končala s svojim poročilom, je ena izmed navzočih zaklicala: «Živel mir». Temu vzkliku je sledilo navdušeno ploskanje. Toda ko je ista zaklicala: «Zivelo bratstvo med narodi», je dvorana popolnoma onemela. Čez nekaj časa pa so se navzoči obrnili k njej ter zavpili: «Fora i s'ciavi».

Mislimo, da ni potreben komentar k zadržanju prav tistih oseb, ki si predstavljajo, da bi lahko v svetu vladal mir, ne da bi družilo narode bratstvo.

TRŽAŠKI DNEVNIK

Prvi sklepi v prid mladih delavcev

Zasluga ES za ustanovitev novih strokovnih tečajev

Na seji izvršnega odbora Združenja za tehnični pouk, ki se je vršila prejšnji ponedeljek, je predlagal predstavnik Enotnih sindikatov resolucijo, ki naj bi jo poslali vsem sindikalnim organizacijam in delodajalcem. Resolucija navaja sledeče točke: a) obiskovanje strokovnih šol mora biti obvezno; vsem mladim delavcem, ki bodo obiskovali strokovne šole, mora vodstvo teh izdati posebno spričevalo, ki bo dokaz njihovih delovnih sposobnostih; dolžnost vseh je podpreti zahteve mladih delavcev za ustanovitev strokovnih tečajev, v raznih podjetjih, ki bi se vršili v delovnem času.

Diskusije, ki se je po tem predlogu razvila, so se udeležili tudi predstavniki delodajalcev in Delavske zbornice. Strinjali so se popolnoma s prvima dvema točkami resolucije; odločno pa so se uprli tretji točki, češ, da ni naloga konzorcija rešiti to vprašanje.

Na tej seji so zopet načeli vprašanje o zelo važnem problemu, ki se tiče šol za strokovno preobrazbo, na katerega je vse navžoče opozoril predstavnik Enotnih sindikatov, ki je opomnil, da ne služijo te šole vzgoji, temveč deklasifikaciji delovnih sil. V tem vprašanju so si bili edini vsi člani odbora. Predstavnik E S se je nato odločno uprl predlogu, da bi se tudi v prihodnjem letu odprle takšne večerne šole za brezposelne.

Ob koncu seje so navzočim javili, da bodo prihodnje leto ustanovljeni tečaji za vrtnarje in sadjarje, za mlade trgovske delavce, za brivce in lasuljarje, za ženska ročna dela in za motoriste, in to v Miljah in Trstu; razen tega bodo ponovno odprte industrijske in obrtne šole.

Največja zasluga za dosego ustanovitve tečajev za vrtnarje in sadjarje, ki bodo v slovenskem jeziku, in za vse ostale tečaje gre prav Enotnim sindikatom, ki so že na vseh prejšnjih sejah zahtevali uresničitev teh zahtev.

Ob zaključku je prestavnik Enotnih sindikatov vprašal predsednika, kdaj bo odprt zavod za male industrije. Ker se odsek za vzgojo vojaške uprave strinja v glavnem s tem predlogom, je predstavnik ES zaprosil predsednika, da se zavzame pri odgovornih oblasteh za čimprejšnjo rešitev tega problema.

Otvoritev novih strokovnih šol in tečajev je prav gotovo velika zmaga. Sedaj je pa dolžnost delovne mladine, da bo te strokovne tečaje redno obiskovala ter si v njih pridobila potrebno znanje za dobro izvrševanje svojega poklica.

Naši najmlajši na delu

Naši pionirji so v zadnjem času še povečali svojo aktivnost in zaslužijo zato prav posebno pohvalo. Pionirji Škednja iz skupine «Milka Vrabec» so pred kratkem priredili s pomočjo pionirjev iz Skorklje zelo dobro uspelo razstavo ročnih del, katero je obiskalo ogromno število Tržačanov, ki so glasno izražali svoje zadovoljstvo nad krasnimi izdelki naših najmlajših.

Pionirke so se seveda zopet postavile s svojimi ročnimi deli. Krasni prti in prtički ter pletenine so bili jasen dokaz o marljivosti in pridnosti naših pionirk; ne smemo pozabiti pa, da tudi pionirji niso za njimi prav nič zaostajali ter so razstavili kar cel kup raznih izdelkov iz lepenke, majhnih lesenih modelov in risb.

Toda pionirji še niso mirovali; hoteli so pokazati tudi svoje igralske in recitacijske sposobnosti. Zato so priredili razne kulturne prireditve, ki so povsod zelo dobro uspele. Prav posebno so navdušili gledalce pionirji iz Rocola v krožku «Tomažič», kjer so v svojem kulturnem večeru recitirali in zaigrali dva kratka skeča, ki sta prikazala zelo živo razne igre naših najmlajših. Vse navzoče je seveda še prav posebno navdušil glasbeni del programa, ki so ga vodili najmlajši iz Rocola.

Tudi ob partizanski skupščini so hoteli pokazati pionirji svojo solidarnost in ljuezebn do naših partizanov. Zato so tudi sodelovali na kulturnem večeru, ki je bil v počastitev partizanov, z dvemi točkami, ki sta želi splošno odobravanje.

Prihodnjo nedeljo nameravajo prirediti pionirji matinejo v kulturnem krožku «Skamperle».

Voditelji ES začasno odpuščeni z dela

V ponedeljek zjutraj so bila v treh podjetjih CRDA-e zborovanja delavcev. Enemu izmed teh zborovanj, in sicer zborovanju, ki je bilo v ladjedelnici S. Marka, so prisostvovali polkovnik Foden, njegov tolmač in še nekaj drugih častnikov. Zborovanja so bila v znak protesta proti aretaciji delavcev in proti terorističnim izpadom. Delavci so zahtevali, da se izpustijo aretirani tovariši na svobodo in da aretirajo odgovorne oblasti organizatorje teh terorističnih izpadov.

Včeraj zjutraj smo izvedeli, da so bili trije člani tovarniških odborov ladjedelnice S. Roka, S. Marka in FMSA-e, ki so v ponedeljek zjutraj govorili na zborovanjih, odpuščeni z dela za nedoločen čas.

Ofenziva delodajalcev in Delavske zbornice, ki je pričela s provokacijami v ladjedelnici in z metanjem bomb na sedeže ES, ki so jih izvršili «neznanci», se je zelo poostrila. Tovariši Dapretto iz ladjedelnice Sv. Marka, Mocor iz S. Roka in accaria iz FOMSA-e, SO BILI ODPUŠČENI Z DELA, NE DA BI JIM KDO POVEDAL VZROKE ZA TO ODPUSTITEV.

TRST

Središče za izmenjavo blaga

Zapostavljanje češkoslovaške trgovine je v škodo tržaškemu prebivalstvu - Kaj je s češkoslovaško-tržaško trgovinsko zbornico?

V nedeljo je bila ustanovljena v Trstu tržaško-avstrijska trgovinska zbornica. Pri otvoritvi je bilo navzočih okoli 20 predstavnikov avstrijske trgovine in zastopniki oblasti avstrijskih dežel.

V statistikah, ki nam kažejo razvoj tržaškega prometa zadnjih let, zavzemata Avstrija in Češkoslovaška prva mesta. Če upoštevamo dejstvo, da tvorijo promet z Avstrijo večji del pošiljke vojaškega značaja in mnogo manj iz mednarodne trgovine, se lahko postavi trditev o prvenstvu češkoslovaškega zunanjega prometa v Trstu.

Zaradi tega bi bilo mnogo bolj razumljivo, če bi lokalni faktorji dali prednost ustanovitvi tržaško-češkoslovaške trgovinske zbornice, s katero je češkoslovaško trgovinsko zastopstvo v Trstu pripravilo načrt statuta že koncem lanskega leta. Ta projekt je bil izročen trgovinski zbornici 16. decembra 1947, v katerem je tržaški predstavnik češkoslovaške vlade predvidel vse modalitete za razvoj in pospešitev trgovine in prometa med Trstom in Češkoslovaško republiko.

Kljub temu da je od takrat preteklo že čez pol leta in da so tržaški predstavniki trgovine navidezno pokazali dobro voljo, do ustanovitve češkoslovaško-tržaške zbornice še do danes ni prišlo. Ovire, ki se postavljajo temu nasproti, so na očitno škodo tržaškega prebivalstva. So pa popolnoma v skladu s politiko vojaške uprave, ki teži po izključitvi trgovinskih stikov s tržaškim zaledjem in po njegovi gospodarski izolaciji ne glede na posebne koristi Trsta in širokih ljudskih slojev.

V začetku tega leta je češkoslovaški trgovinski predstavnik znova razpravljal o vprašanju ustanovitve trgovinske zbornice. Zadeva je bila že tako rekoč v končnem razvoju — bile so tudi obljube — manjkal je le še končni pregled in potrditev statuta. Toda do sedaj še ni nobene rešitve. Tako je statut gotovo padel v pozabljenje.

Primerjajoč avstrijsko in češkoslovaško gospodarstvo zavzema brezdvomno češkoslovaško prvo mesto. Na tem dejstvu ne bo ničesar spremenila tudi včerajšnja slovesna ustanovitev avstrijsko-tržaške zbornice. Ob tej priliki je vredno omeniti pisanje milanskega gospodarskega časopisa «Il Sole» (od 24. maja t. l.) izpod peresa dr. Ballinta, ki zatrjuje, da mora postati Trst središče za izmenjavo kolonialnega in drugega blaga ter zveza med vzhodom in zahodom. Od tega spoznanja se neki tržaški gospodarski krogi še zelo daleč. Zato bodo gospodarske posledice tem hujše.

Nihče ni ukazal ravnatelju Grecu

naj ugotavlja narodnost uslužbencev na pošti

Na tržaški pošti, kjer je ravnatelj g. Greco, ni nič čudnega, če si dovolijo tudi to zadnjo provokacijo, da sprašujejo uradništvo in uslužbence o njihovi narodnosti, kljub temu da je to nezakonito postopanje, ker se ne opira na noben zakon, niti ne na predpise.

Zaradi tega je zveza enotnih sindikatov (poštnih in telegrafskih uslužbencev) vpašala poštno ravnateljstvo, naj da javno izjavo, oziroma opravičilo glede tega postopanja. Ravnateljstvu pa je dalo tako dvoumen in meglen odgovor, da se je morala strokovna zveza ES poštnih in telegrafskih uslužbencev obrniti na vojaško upravo, na oddelek za civilne zadeve. Ta je na vprašanje Enotnih sindikatov, ali so zakoni in predpisi, ki pooblaščajo ravnateljstvo, da tu ugotavlja narodnost uslužbencev, odgovorila, da vojaška uprava ni izdala nobenega tovrstnega ukrepa, niti nima namena, da bi izdala ukrepe, s katerimi bi hotela ugotoviti narodnost oseb na Tržaškem ozemlju pod anglo-ameriško upravo. Se manj pa, da bi imela namen uvesti pojm narodnost v upravnih ali drugih poslih. To niso zadeve, ki spadajo v kompetentnost vojaške uprave, ki upravlja svojo nalogo v smislu člena 1, 7. priloge mirovne pogodbe z Italijo.

Ta odgovor vojaške uprave je potrdil našo trditev, da so vsi manevri šovinistične klike, ki v senci majorja Haywarda in poštnega ravnatelja g. Greca vzbuja šovinizem na pošti, popolnoma odveč. Vzrok njihovega štetja nima ničesar opraviti s službenimi zadevami, pač pa spada v okvir političnih manevrov. G. Greco in drugi naj si zapomnijo, da je njihova dolžnost le ta, da ugotove, ali so njihovi uslužbenci moralno neoporečne osebe, sposobne, da izvršujejo službo in da imajo potrebno strokovno izobrazbo, ne glede na to če so slovenske ali italijanske narodnosti. Vendar pa je jasno, da pri vsem tem počenjanju na pošti, ki je že pravcata nesramnost, nosi odgovornost vojaška uprava, ki se ne pobriga, da bi vodilni krogi na pošti ravnali po tem, kar določa mirovna pogodba, ki je že v veljavi 9 mesecev.

Petrolejski delavci stavkajo

Zveza petrolejskih delavcev Enotnih sindikatov obvešča, da se v znak solidarnosti pridružuje borbi italijanskih petrolejskih delavcev, ki so stopili v stavko za rešitev svojih zahtev ter proglaša splošno stavko vseh petrolejskih delavcev, ki se je pričela že včeraj ob osmi uri zjutraj.

V zvezi z proglasitvijo stavke italijanskih petrolejskih delavcev javljata obe sindikalni organizaciji Tržaškega ozemlja, ki sta skupno stopili na stran borbe italijanskih delavcev da je bil ustanovljen paritetni zvezni odbor, ki bo vodil stavko.

Novoustanovljeni odbor pozdravlja vse delavce v borbi za dosego svojih pravic ter javlja, da ima sedež pri tukajšnji Delavski zbornici v ulici Duca D'Aosta št. 12. Obenem opozarja odbor vse delavce, da bodo edinole vesti, ki jih bo izdajal odbor o poteku stavke, verodostojne.

Tovariši s Kontovela pred sodiščem

Pred vojaškim sodiščem, kateremu je predsedoval kapitan Leaning in ki določa naroke za razprave, je bilo včeraj osem tovarišev in tovarišic, ki jih je policija aretirala potem, ko je našla orožje in municijo pod odrom v dvorani prosvetnega društva na Kontovelu. Da ne gre za nekako posest orožja, je uvidel tudi predsednik sodišča, ki je takoj, ko je določil rok za razpravo, dovolil obtoženim začasno svobodo proti plačilu 20 tisoč lir kavcije

Na zatožni klopi so Vladimir Stoka, Andrej Starc, Alojzij Starc, Josip Starc, Ivanka Kante, Stanislav Danjelčič in Alojzij Čan.

Še o festivalu narodnih noš

Zahvala prosvetnega društva Lonjer-Katinara vsem, ki so doprinesli za njegov uspeh.

Prosvetno društvo «Lonjer-Katinara» se zahvaljuje vsem društvom, zlasti onim, ki so poskrbela za čim večjo udeležbo slovenskih tržaških narodnih noš ob festivalu tržaških narodnih noš na Katinari 13. junija t. l. Se prav posebej pa zasluži to pohvalo prosvetno društvo Prosek-Kontovel, ki je vzbudil med svojimi člani in ostalim prebivalstvom tolikšno zanimanje za to prireditev, da se je odzvalo 40 prekrasnih okoličanskih noš. Prav tako so prišli v lepem številu tudi Ricmanjci, saj smo opazili med njimi celo moške narodne noše, ki so danes tako redek pojav.

Velika udeležba narodnih noš pa je bila tudi iz Sv. Ivana, Sv. Križa, Bazovice in Barkovelj, pogrešali smo le bogate škedenjske narodne noše. Prepričani pa smo, da se jih bo prihodnje leto na ta dan udeležilo več in da bo tudi škedenjska nosa, ki tvori posebni tip tržaške narodne noše, častno zastopana. Prav posebno zahvalo smo dolžni zlasti Slovenskemu narodnemu gledališču, ki je s svojim nastopom «Na osmici» oživelo sliko nekdanjega življa in običajev tržaških Slovencev. Da je ta festival tako uspel, gre še posebej zasluga požrtvovalnim domačinom, ki so dan za dnevom z udarniškim delom pomagali pri pripravah in na sami prireditvi.

Ob tej priliki pozivamo vsa prosvetna društva in zlasti posamezнike, naj se zanimajo za naše narodne običaje in se obvežejo, da bodo popisali vse slovenske tržaške narodne noše ter posamezne dele teh noš, ki so še ostali pri kakšni mamici, ki morda za njihovo vrednost niti ne ve. Prihodnji festival narodnih noš bo moral biti v resnici manifestacija slovenstva na Tržaškem ozemlju in dokaz, da Slovenci nismo drugovrstni državljani.

Kratka seja občinskega sveta

Sinočnja seja občinskega sveta je trajala morda le kakih deset minut. Dnevni red sam je obsegal le eno točko. Ta točka je vsebovala predlog, da bi izrednim uslužbencem po enem letu službe dovolili letno trideset dni dopusta. Predlog je bil sprejet.

Med slučajnostmi je bilo pismo predsednika mestne občine, ki sporoča, da z derekviriranjem prostorov «hiše bojevnikov» ne bo mogoče, ker so vojaške oblasti odklonile, da hiše ne morejo zapustiti. Odgovor glede tega, kaj je z gradnjo bolnice za jetične, je VU prav tako odgovorila, da preučuje zadevo. Svetnik Bonetti je protestiral proti spremembi statuta o avtonomnem institutu za gradnjo ljudskih stanovanjskih hiš, kot je bilo objavljeno v včerajšnjih jutranjikih. Svetnik je predlagal, naj bi občinski svet protestiral pri VU, ki je ta statut spremenila tako, da bo kar sama imenovala predsednika in podpredsednika sveta tega instituta, in končno predlagal, naj bi se občinski svet zavzel pri VU, da bi ta svoj odlok o spremembi statuta preklicala. Predlog svetnika je bil sprejet.

Prihodnja seja sveta bo 14. julija in bo ta verjetno zadnja seja občinskega sveta, ker bo potem na podlagi ukaza št. 259 le giunta comunale.

IZGUBLJENA IZKAZNICA

Tov Olenich Lucijan iz Skocjana pri Kopru je v nedeljo izgubil na cesti Skocjan-mlin Norbedo.Rižana listnico z osebno izkaznico in dovoljenjem za šoferja glaseče se na ime Argenti Antona. Poštenega najditelja prosi, da izroči najdeno na našo podružnico v Kopru.

Jugoslovanski begunci se vračajo v domovino

Iz raznih begunskih taborišč v Italiji je prispela 29. t. m. v Gorico skupina 20 jugoslovanskih razseljencev, ki so se pred izbiro — ali v prekomorske dežele ali domov — raje odločili za povratek med svoje ljudi, v domovino, od koder jih je pregnala zlobna propaganda.

V Gorico so prišli v spremstvu jugoslovanskega funkcionarja. Tu so prekoračili državno mejo pri Rdeči hiši, kjer so jih sprejeli jugoslovanski obmejni organi.

Žito še vedno čaka na mlatev

Polovinarji zahtevajo 57% pridelka

V dneh mlačve se pojavljajo tu in tam na Goriškem sporu med polovinarji in zemljiškimi lastniki zaradi odmerjave žitnega pridelka. Polovinarji zahtevajo zase 57 odstotkov pridelka, dočim pa vztrajajo posestniki na starih določilih polovinarske pogodbe in nočejo slišati o sedanjih zahtevah polovinarjev, ki so podprti od Zveze kmečkih zadrug.

„Mladeniči" so se zopet pokazali

Do kdaj bo trajalo njihovo zločinsko delovanje?

Čeprav je demokratičen tisk objavil imena onih mladeničev, ki so prvega maja z orožjem v rokah vdirali v zasebna stanovanja in grozili stanovalcem, se policija, ki bi morala skrbeti za red, mir ter javno varnost državljanov, ni pozanimala, da bi te bandite polovila, čeprav predstavljajo ti res pravo nevarnost človeški družbi.

Prav zaradi tega postopanja oziroma zadržanja javnih oblasti so se taki-le banditi privoščili nov napad. Tokrat je bil žrtev tovariš Santo Bonivento iz ulice Cavana. Tega so v nedeljo popoldne zopet napadli škvadristi. Vzrok pa je tale: Na Boniventovo stanovanje so 1. maja dvakrat vdrli neofašisti. Po tem dejanju so Boniventu «mladeniči» grozili, da bo drago plačal, ako jih bo ovadil policiji. Toda tovariš je napadalce vseeno ovadil. «Mladeniči» so se zato maščevali, posebno pa ker so videli, da se policija po ovadbi ni niti zganila. Med temi, ki so 1. maja vdrli v stanovanje Boniventa, je bil tudi «mladenič» Nicolino Soldano. Prav ta je v nedeljo popoldne ob 13 resno ranil Boniventa.

Mislimo, da dejanje ne potrebuje komentarja, saj zadržanje «mladeničev» jasno dokazuje, da se čutijo ohrabreni, ker jim policija ne stopi na prste. Dejstvo pa je to: če se bodo zločinska dejanja teh mladeničev iz ul. Cavana nadaljevala, potem bo padla vsakršna odgovornost za to na rame policije in onih, ki ji dajejo ukaze za takšno zadržanje.

Prometna nezgoda policistov

Če prav je policija navadno le priča prometnim nesrečam, so včeraj dopoldne postali žrtev cestne nesreče policijski jeep in dva policista. Na jeepu sta bila policijski inšpektor 34-letni Evgenij Adami in 28-letni policijski agent Tullio Polla. Jeep, ki je drčal po Barkoli proti mestu, je v bližini železničarskega kopališča zaradi mokrega cestišča zdrsnil. Avto je zletel izven cestišča in se je prevrnil, pod seboj pa pokopal oba agenta. K sreči ni nezgoda terjala žrtev; pač pa so oba policista odpeljali v bolnico, kjer bo Adami moral ostati 30 dni zaradi zloma ključnice. Polla pa se bo izmazal nekako v desetih dneh, ker je zadobil poškodbe lažjega značaja.

Tramvajski incident v Barkovljah

Včeraj popoldne je tramvajski kontrolor ustavil tramvajski voz št. 6 ravno pred železničarskim kopališčem v Barkovljah, ker je kaznoval potnika, ki je stal na stopnišču in tako kršil varnostne predpise med vožnjo. Prav za tem tramvajem je pa vozil tudi drug voz; ta se pa še zaradi nepojasnjenih vzrokov ni mogel ustaviti in je zato z vso silo butnil v prikolico ustavljenega tramvajskega voza. Zaradi hudega udarca so se razbile šipe, ki so ranile tri potnike. Dva od teh, ki sta dobila le malo ran, so takoj nato obvezali in sta lahko nadaljevala pot. Tretjega, nekega dečka, pa so morali prepeljati v glavno bolnišnico.

Ščurek bi bil kmalu povzročil velik požar

Otrok Marij Degrassi iz Pirana je pred dnevi s prižgano žveplenko lovil velikega ščurka. Ni mu bilo preveč po volji, da se ta živalica tako po domače obrača po kuhinji. Toda mali Marij ni mislil na seno, ki je bilo tam v bližini. Sledil je s prižgano žveplenko živalico na njenem begu v drugi prostor poleg kuhinje, kjer je bilo shranjeno lepo dišeče sveže seno. Naravno da se je v dotiku s plamenom vžigalice seno vnelo in...

Prav gotovo bi bil nastal velik požar, če ne bi domačini pravočasno opazili nevarnosti in poklicali na pomoč še gasilce. Ti so skupno z domačini takoj pogasili ogenj in tako preprečili večjo škodo. Vendar ima oče Degrassija nekaj tisoč lir škode

Na vsak način je mali Marij dosegel svoj namen, ker je za velikim ščurkom izginila... vsaka sled.

Strela udarila v hišo

Predvčerajšnjim je kmet Grassi Jožef iz Sv. Petra št. 17 (Umag) šel na njivo, da pospravi suho snopovje pšenice pod veliko lopo, da obvaruje tako pred vlago zrnje in slamo, ker je grozila velika nevihta. Z njim je šla vsa družina razen 14-letne hčerke Marije. Približno ob pol sedmih se je nebo nenadoma pooblačilo. Močna nevihta je med bliskanjem in treskanjem zajela vso okolico. Nenadoma je močna strela udarila v hišo, kjer je ležala na postelji hčerka Grassija. Ko so prihiteli gasilci in ljudstvo, so presenečeni ugotavljali izredno moč strele. Streha hiše je bila precej uničena Vse pohištvo je bilo več ali manj poškodovano, postelja, na kateri je ležala Marija pa dobesedno razdrobljena. Ona sama je bila na tleh v nezavesti, toda ni bilo opaziti nobenega znaka strele na telesu.

Zdravnik, ki je takoj prišel, je z umetnim dihanjem obudil mladinko, toda do naslednjega dne še ni mogla spregovoriti besede. Njeno stanje je sedaj že precej boljše in upajo, da bo popolnoma ozdravila.

Škoda, ki jo je strela povzročila kmetu Grassiju, je zelo velika.

Važno za pristaniščnike

Civilna policija javlja, da so preimenovali urad za izdajanje dovoljenj za vstop v pristanišče. Dosedanji naslov urada «Docke security office» so spremenili v «Docks pass office». Prostori urada pa še naprej ostanejo na korzu Cavour št. 4.

Pionirski teden v istrskem okrožju

V nedeljo je bil v istrskem okrožju zaključen pionirski teden. Sicer je še prezgodaj, da bi lahko podali podrobno poročilo o vsem delu, ki so ga izvršili naši najmlajši v teku svojega tedna. Vemo le to, da so bili zelo marljivi in da so storili vse, da bi njihov teden čim lepše in bolje uspel. No, v tem smo si že danes vsi edini; pionirski teden je pokazal odlične uspehe. Pokazal pa je tudi marljivost in pridnost naših pionirjev, ki niso hoteli zaostajati za svojimi starejšimi tovariši, temveč so sami tako dobro izpeljali ves program za svoj pionirski teden.

KOLEDAR

Četrtek 1. julija
Bogoslav, Ture
Sonce vzhaja ob 4.16, zahaja ob 19.58. Dolžina dneva 15.42.
Luna vzhaja ob 0.29, zahaja ob 11.11.
Jutri 2. julija
Marica

Spominski dnevi

1943 je bil osnovan glavni štab NOV in PO za Vojvodino.

PRESKRBA

Povišanje obroka kruha za skupino od 9 do 19 let. Sepral proroča, da je povišek obroka kruha za skupino od 9 do 19 let podaljšan do 1. t. m.

Bele testenine za tovarniške menze. Danes bodo začeli deliti tovarniškim menzam po 1 kg belih testenin na osebo po 45.50 lir za kg. Nakazila deli Sepral v ul. Genova 9. Konec razdeljevanja 15. t. m.

Dvig odrezkov Vsi trgovci na drobno naj še danes dvignejo na mestnem prehranjevalnem uradu odrezke za milo AUSA in ječmen za vse vrste potrošnikov od 19 do 65 let (od X do XIII skupine).

Isto naj store načelniki prehranjevalnih uradov na podeželju.

Vrnitev nakazil Do petka 2. t. m. morajo vsi trgovci na drobno z živilskimi potrebščinami, prekajevalci, peki in mlekarnarji položiti na mestnem prehranjevalnem uradu nakazila za racionirana živila, katerih delitev je bila končana 30 junija. Pri tem bodo trgovci morali vrniti tudi seznam odjemalcev.

Mestni prehranjevalni urad bo zaradi tega odprt danes in jutri neprekinjeno od 8 pa do 19.

ENOTNI SINDIKATI

Danes ob 20. uri bo na sedežu Enotnih sindikatov v ul. Imbriani 5/I zelo važna konferenca za vse žene delavke. Vabljene so vse delavke, da se te konference v čim večjem številu udeležijo.

Zborovanje profesorjev in učiteljev, vpisanih v ES prosvetnih delavcev v Trstu, bo v soboto 3. t. m. ob 15 v ul. Imbriani 5. Udeležba obvezna za vse člane. Prosimo za točnost!

RAZNO

Grobovi na pokopališču pri Sv. Ani.

Opozarjamo, da bodo v kratkem začeli odkopavati smrtne ostanke v kripti XXIV, kjer so ostanki umrlih od 5. maja do 7. avgusta 1938.

Sorodniki, ki bi hoteli preseliti smrtne ostanke na druga mesta, morajo do 10. avgusta predložiti prošnjo na upravni oddelek občinskega urada javnih del

Po omenjenem roku bodo smrtni ostanki položeni v skupni grob in spomeniki bodo ostali last občine.

OF

OF Sv. Jakob vabi vse Slovence, da se udeležijo konference, ki bo v petek 2.7.1948 ob 20.30 v prostorih krožka «Tomažič».

IZLETI

PDT sporoča, da je izlet na Učko, ki bi moral biti 11. julija, preložen na nedeljo 18. julija. Vpisovanja do sobote 3. julija v čevljarni Pirc, ul. Settefontane 3 in pri Gecu, Rojan, Fra i Rivi.

Motoklub Sv. Justa sporoča članom in prijateljem, da priredi 18. julija izlet na Bled.

Vpisovanje sprejema tajništvo dnevno od 18 do 20 v ul. Vidali 4.

PROSVETNA DRUŠTVA

PRIPRAVLJALNI ODBOR ZA USTANOVITEV SLOVENSKEGA PROSVETNEGA DRUSTVA PRI SV. VIDU POZIVA VSE SLOVENCE TEGA OKRAJA, DA SE UDELEZE USTANOVNEGA OBCNEGA ZBORA, KI BO DANES 1. JULIJA OB 20.30 V KROZKU PEROSSA.

PROSVETNO DRUSTVO NA OPCINAH uprizori 3. julija ob 9 zvečer na dvorišču Prosvetnega doma znano zgodovinsko igro «Miklova Zala», ki jo je priredil Franc Žižek. Z velikim uspehom so to igro igrali v Ljubljanskem in mariborskem gledališču in na mnogih ljudskih odrih. Vsebina igre je zajeta iz dobe turških borb in kmečkih puntov, to je ob koncu 15. stoletja. Dej anja se godijo v Rožu na Koroškem in na Turškem.

Pri izvedbi igre sodelujeta domači pevski zbor in orkester.

Pevski zbor slov. prosvetnega društva Slavko Skamperle bo nastopil v nedeljo 4. julija v Mačkovljah. Ob tej priliki priredi društvo skupni izlet za vse člane.

Odhod izpred Doma kulture ob 14.30. Vpisovanje v trafiki pri Prosenu.

P. d. Simon Jenko odpoveduje za danes tedenski sestanek. Sestal se bo samo odbor na sejo ob 20.30.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE

za Tržaško ozemlje

V petek 2. julija 1948 o 20.30:

MIŠKO KRANJEC:

„Pot do zločina"

Premiera v Domu kulture Skednju.

Prodaja vstopnic vsak dan od do 12 ter od 15 dalje v Domu kulture v Skednju.

V glavnih vlogah nastopajo Jožko Lukeš, Modest Sancin, Ema Starčeva. Ostale vloge igrajo: Valerija Silova, Angela Rakarjeva, Ernest Zega, Ruge Sancinova, Belizar Sancin, Silvij Kobal in Berta Ukmarjeva. — Režijo vodi Justo Košuta.

V soboto 3. julija ob 20 Miško Kranjec «POT DO ZLOČINA». Gostovanje v dvoranah prosvetnega doma na Proseku.

V nedeljo 4. julija ob 21.— Miško Kranjec «POT DO ZLOČINA». Gostovanje v dvorani prosvetnega društva na Nabrežini.

Koncert operne glasbe

V petek 2. t. m. bo ob 20.30 v veliki dvorani Doma pristaniških delavcev koncert arij in odlomkov iz operne literature. Osnova spored so točke iz dveh slovitih slovanskih oper: iz Gotovčeve opere «Ero z onega sveta» in Smetanove «Prodane neveste». Nastopijo s pranistke Slavica Batistuta, Milena Furlan, Vida Jagodic, Rožica Pozem, Nerina Pelicon, Klara Urbačič, mezzosopranistka Danica Trebec, tenoristi Renato Koderman, Vladimir Starc, Franček Zerjal, baritonist Dušan Pertot, basista Rugero Fakuč in Stane Raztresen.

Spored vodi Dušan Pertot, pri klavirju spremlja prof. Elda Botenelli, komorni zbor vodi Ubald Vrabec.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

V dneh 29. in 30. junija se je rodilo 17 otrok, umrlo je 7 ljudi, poroke je pa bilo 7.

Cerkvene poroke: mehanik Franco Perini in zasebnica Vincenca Miccoli, uradnik Omer Tremel in uradnica Marija Migliore, trgovec Karel Omari in uradnica Lilijana Pezzer, uradnik dr. Tullio Avanzini in učiteljica Matilda Contieri, mehanik Ivan Košuta in zasebnica Albina Lisjak, pek Karel Volpis in zasebnica Irma Ogrin, šofer mehanik Josip Ipavec in šivilja Silva Grillo.

Umrli: 54-letni Just Chiappo, 43-letna Virginia Luttini, 50-letni Karel Karlovatti, 3-letna Marija Gregori, 69-leten Bonifacij Leggieri, 1 leto stari Anton Sabadin, 8 mesecev stari Pasquale Carone.

RADIO

7.30. Koledar. 7.35. Jutranja glasba. 7.45. Napoved časa in poročila. 11.30. Reproducirana glasba. 12.00. Novi svet. 12.10. Salonski orkester. 12.45. Napoved časa in poročila. 13.00. Slovanske melodije. 13.30. Operna glasba. 14.00. Dnevni pregled tiska. 14.15. Pestra glasba. 17.30. Plesni orkester — Zeno Vukelič. 18.00. Žena in njen svet. 18.30. Pestra koncertna glasba. 19.00. Slovenščina za Slovence. 19.15. Odlomki iz Smetanove opere «Prodana nevesta». 19.45. Napoved časa in poročila. 20.00. Dvorak: Serenada za godalni orkester. 20.30. Utrinki kulturnega sveta. 20.45. Vaški kvintet. 21.00. Radijski oder: «Izlet osmošolcev v planine». 21.45. Lahka glasba. 22.00. Večerni koncert. 22.30. Plesna glasba. 23.15. Napoved časa in poročila. 23.30. Citanje sporeda. 23.35. Polnočna glasba.

Odg. urednik STANISLAV RENKO
Tiska Tržaški tiskarski zavod

MALI OGLASI

KOMPLETNO KUHINJO, spalni divan, pisalne mize, razne stole prodam po zelo nizki ceni. Ulica Torrebianca 13, IV.

Fizkultura

Za razvoj težke atletike ZDTV

V petek bo v prostorih Delavske športne zveze ES prvenstvo novincev in juniorjev v rokoborbi

Veliko število mladih rokoborcev se je javilo za prvenstvo, ki bo imelo obenem nalogo izbrati in trenirati rokoborce, da bodo tudi v tej panogi močni kakor v ostalih. V petek bo v prostorih Delavske športne zveze ES zanimivo tekmovanje pri katerem sodelujejo sledeči atleti: De Biasi Albin, Jagodnik Jože, Zotto Marcel (vsi Tomažič); Manfè Karel in Stanese Berto (Skoljet); Bunc Bruno, Bonion Humbert, Ferialdi Bruno, Tonino Marij, De Valdenstein Bruno, Rinaldi Humbert, Martari Duilio, Schneider Marij, Simonetti Alojz, Mari Jurij, Raubar Aldo, Krajnc Livio, Visintin Stelio in Cortivo Bruno (vsi DSZ ES); Ballarin Robert in Lughi Humert (oba Skoljet).

Tekmovanje se bo začelo ob 20.30. *Pregled teže atletov bo danes od 19 do 20.30.*

Nogomet

Mladinsko prvenstvo

Dinamo, ki je ob začetku prvenstva pokazal res lepo igro, je moral v nedeljo kloniti pred Rocolom. S tem je moral tudi prepustiti začasno prvo mesto imenovanemu in jasno, da to veseli igralce Magdalene, da bodo v prvi priliki zasedli to častno mesto, za katerega se bore. Magd